

Saltdej. Sortkommen. Sukiyaki. Du si'r hvad du spiser

Den Danske Ordbog sætter smag på sproget med ny opdatering

Fredag d. 16. juni serverer Den Danske Ordbog en opdatering præget af 41 kulinariske delikatesser og andre ord og udtryk der vedrører mad og drikke.

Siden 1980'erne har kampagnen "Du bli'r, hvad du spiser" arbejdet for at få især børn til at spise sundere. Under det beslægtede slogan "Du si'r hvad du spiser" ønsker redaktørerne ved Den Danske Ordbog med fredagens opdatering at sætte fokus på de ord og udtryk i sproget der knytter sig til vores madkultur og kostvaner. Nogle af de nye ord og udtryk i ordbogen optræder i kursiv i det følgende afsnit:

Uanset om du er til *pakora*, *pho* eller det traditionelle danske *påskebord*, byder ordbogens nyeste *destillering* af det danske sprog på noget du kan lide. Undertryk *graviditetskvalmen*, lad hånt om *tykfbien*, og omfavn *kropspositivismen*. Kast dig over lukulliske lækkerier fra både *det søde* og *det salte køkken*, og sæt tænderne i dybstegt, velkrydret *madbanan*, *citronkage* med *glaze*, mættende *rodpersille* langtidsbagt i *saltdej* eller – hvis du ikke holder *vegetardag* – en *tørsaltet* iberisk sortfodsskinke eller *okonomiyaki* med fyld af din foretrukne *fiskeart*. Der skal også være lidt at skylle efter med, så vores franske forbindelse er i færd med at *moste* og *macerere* druerne og *hjemmebrygge* en *letdrikkelig* rødvin.

"Når verden forandrer sig, følger sproget med. Derfor har vi optaget ord som *sushibar* og *biospand*, der vidner om henholdsvis udbredelsen af japansk madkultur i Danmark og en øget bevidsthed om affaldssortering og miljøhensyn. Sproget – og dermed ordbogen – er under konstant udvikling, og ordbogsredaktøren bliver derfor aldrig færdig med sit arbejde. Der er altid nye ord og sproglige forandringer at beskrive," siger Lars Trap-Jensen, seniorredaktør ved Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, der udgiver Den Danske Ordbog. "Ord der er nye i ordbogen, er dog ikke pr. definition nye i sproget," understreger Trap-Jensen. "En del af ordene har vi kendt i årevis, men de har af forskellige grunde ikke fundet vej til Den Danske Ordbog tidligere. Det er der rådet bod på nu."

Selvfølgelig handler det hele ikke om bordets glæder. Udover de i alt 241 ord der er helt nye i ordbogen, byder opdateringen på større revisioner af hele 485 opslagsord.

"Hvis vi ikke løbende opdaterer ordbogens oplysninger og ordlyd, kommer den hurtigt til at fremstå almodisch og miste forbindelsen til nutidssproget," udtaler direktør for Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Karen Skovgaard-Petersen. "Det er vigtigt at ajourføre såvel de faktuelle oplysninger som ordvalget i Den Danske Ordbogs redaktionelle tekst, for det svækker

ordbogens autoritet hvis indholdet ikke er i overensstemmelse med virkeligheden, og hvis ældre eller omstridte udtryk som ‘edb’ eller ‘neger’ optræder i betydningsbeskrivelserne.”

Den Danske Ordbog redigeres af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab. Opdateringen og arbejdet med at holde ordbogen ved lige er støttet af Carlsbergfondet og Kulturministeriet.

Kontakt

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Christians Brygge 1, 1219 København K

- Henrik Lorentzen, hl@dsl.dk, tlf.: 29 72 62 90
- Lars Trap-Jensen, ltj@dsl.dk, tlf.: 28 93 79 05
- Sammi Nimb, sn@dsl.dk, tlf.: 27 26 56 40
- Twitter: @DenDanskeOrdbog

Om Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

- Direktør Karen Skovgaard-Petersen, ksp@dsl.dk, mobil: 29 62 46 95

Eksempler

Ord der er nye i ordbogen:

bombebrønd, cloudbaseret, fuckboy, hyperkorrektion, studiekort, teje, tvangsfiksere

Nye faste udtryk:

det globale syd, det globale nord, det søde køkken, det salte køkken, digital sexforbrydelse, jyske dollars, kravle/klatre op i et træ, udvidet akkord

Ændringer ved eksisterende opslagsord:

bededag - encyklopædisk oplysning tilføjet

- fra 2024 afskaffet som fridag i Danmark, men bibeholdt i Grønland og på Færøerne

dyslektiker - nyere viden om ordblindhedens årsag tilføjet

- før: person med mangelfuld evne til at læse og skrive, beroende på hjernens langsomme og upræcise afkodning af bogstavfølger
- nu: person der har særlige udfordringer med at lære at læse og skrive pga. nedsat evne til at omsætte bogstaver til sproglyde

